RAPPORT 517

Archeologienota
Zutendaal, Blookbergstraat

Herinrichting van sportzone Blookberg

Deel 2: Programma van maatregelen

Petra Driesen & Thomas Himpe
November 2017

DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies

1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Tot op heden kon enkel een vooronderzoek in de vorm van een bureauonderzoek (2017K45) uitgevoerd worden met betrekking tot het volledige terrein, kadastraal gekend als Zutendaal, 2de afdeling, sectie D, percelen (deel van) 107V, (deel van) 108L2, (deel van) 112a, (deel van) 112B, (deel van) 111, (deel van) 85T, (deel van) 108D, (deel van) 109M en openbaar domein.

Op basis van het bureauonderzoek is het mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van archeologisch erfgoed, de waarde daarvan (kennispotentieel) en de omgang hiermee.

1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied

Het onderzoeksgebied ligt op 350 m ten zuiden van de Zutendaalbeek/ Molenbeek en op 240 m ten zuidwesten de Broekerbeek en bijgevolg net binnen de gradiëntzone. Verder wordt het onderzoeksgebied overwegend ingenomen door een podzolbodem. Indien goed bewaard, biedt een podzolbodem een grote kans op het aantreffen van gaaf bewaarde prehistorische artefactensites.

Het bureauonderzoek wees evenwel uit dat het merendeel van het onderzoeksterrein reeds geroerd is ten gevolge van de aanleg van de bestaande sportzone. Het 8596 m² groot terrein is vandaag de dag immers zo goed als volledig verhard (in totaal gaat het om 6.075 m², waarvan 5275 m² verhard met asfalt en 800 m² met kiezel) en bebouwd (ca. 628 m²). Ongeveer 596 m^2 is in gebruik als voetbalveld. Uit de Klip-aanvraag blijkt tevens dat er verschillende nutsleidingen op het terrein aanwezig zijn.

Bovendien zijn in de directe, nabije en ruime omgeving van het onderzoeksgebied tot op heden geen prehistorische artefacten aangetroffen. Het potentieel op het aantreffen van steentijdartefacten sites wordt op basis van deze elementen dan ook als laag ingeschat.

De aangehaalde verstoringen maken ook dat het archeologisch potentieel voor het aantreffen van (proto-) historische sites als laag kan worden ingeschat. In de nabije en wijdere omgeving zijn daarnaast geen CAI locaties uit de (proto-)historische periodes gekend.

1.3 Impact van de geplande bodemingrepen

Op basis van de omschrijving van de geplande bodemingrepen in *deel 1: Verslag van de resultaten, 1. Beschrijvend gedeelte, 1.3 Beschrijving van de geplande bodemingrepen* kan de impact van deze bodemingrepen op het mogelijk aanwezige archeologisch erfgoed bepaald worden.

De initiatiefnemer plant in het ca. 8596 m² groot gebied de herinrichting van de bestaande sportzone “Blookberg”. Deze herinrichtingswerken omvatten de afbraak van de voetbalkantine en de opbraak van bestaande verhardingen evenals de aanleg van speelzones met bijhorende zitelementen en de inrichting van groenzones. Grenzend aan één van de voetbalvelden, op perceel 108D en 109M, is een nieuw pad voorzien.

De geplande bodemingrepen bereiken met de opbraak van de aanwezige verhardingen en de afbraak van de voetbalkantine een diepte van 60 tot 80 cm onder het maaiveld. Voor de aanleg van de nieuwe verhardingen, de speelzones, het skatepark en de groenzones wordt in feite niet dieper gegraven. Enkel ter hoogte van de nieuw aan te planten bomen worden enkele diepere plantputten uitgegraven.

De nutsleidingen die in het onderzoeksgebied gelegen zijn, blijven behouden.

Ondanks de omvang van de werken is de impact ervan minimaal. Het overgrote deel van de zone waar de werken worden uitgevoerd is immers in een recent verleden verstoord. Slechts in een beperkt deel van deze zone (1300m²) is de bodem relatief onverstoord.

1.4 Bepaling van de maatregelen

De kans is zeer groot dat archeologische waarden op het terrein hoogstwaarschijnlijk afwezig zijn en dit ten gevolge van de recente inrichting van het gebied als sportzone waarbij de oorspronkelijk bodem over het grootste deel verstoord werd. Slechts over een oppervlakte van ca. 1.300 m² is er een reële kans dat de oorspronkelijke bodem minder diep geroerd is. Deze zones komen echter verspreid over het gebied voor.

De kans is dan ook zeer klein dat bij een vervolgonderzoek archeologische sporen en/of vondsten worden aangetroffen. Indien ze worden aangetroffen, zullen deze slechts een versnipperd beeld opleveren gezien vermoedelijk enkel diep uitgegraven sporen zoals beerputten, waterputten, …. bewaard gebleven zullen zijn. Ook zullen deze sporen, gezien de omgeving van het onderzoeksterrein quasi volledig ingericht is, onmogelijk in een ruimere context kunnen worden bekeken. De kans op kennisvermeerdering wordt daarom als gering ingeschat, waardoor de uitvoer van een vervolgonderzoek kosten-baten te duur is.

Verder archeologisch onderzoek wordt dan ook niet noodzakelijk geacht. Dit neemt echter niet weg dat de aannemer/uitvoerder van de werken gehouden blijft aan de meldingsplicht van archeologische vondsten moesten deze toch worden aangetroffen. De context zit vervat in artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

BIBLIOGRAFIE

BAEYENS, L. (1977) *Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij kaartblad Zutendaal 78E*. Brussel

BEERTEN, K. (2005) *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart. Kaartblad 26 Rekem*. Brussel

CGP: Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 2.0.

DE CLERCQ W., BASTIAENS W., DEFORCE K., DESENDER K., ERVYNCK A., GELORINI V., HANECA K., LANGOHR R. EN VAN PETEGEM A. (2001) Waarderend en preventief archeologisch onderzoek op de Axxes-locatie te Merelbeke (prov. Oost-Vlaanderen): een grafheuvel uit de Bronstijd en een nederzetting uit de Romeinse periode, *Archeologie in Vlaanderen* VIII, 123 – 164.

DE GEYTER, G. (2001) *Toelichting bij de tertiairgeologische kaart. Kaartblad 26 Rekem*. Brussel

DEEBEN, J & RENSINK, B. (1995) Het Laat-Paleolithicum in Zuid-Nederland.

DRIESEN, P. & STEEGMANS, J. (2010) Archeologische prospectie met ingreep in de bodem aan de Vonderstraat te Zutendaal. Onderzoek uitgevoerd in opdracht van LVJ Architecten. *ARON rapport 93*. Sint-Truiden.

FOCKEDEY, L. & SMEETS, M. (2015) Archeologisch vooronderzoek aan de Dorpsstraat te Zutendaal. *Archeo-rapport 313*. Kessel-Lo.

HANECA, K., DEBRUYNE S., VANHOUTTE S. EN ERVYNCK A. (2016) Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie. (Onderzoeksrapport 48, OE), Brussel.

TOL A.J., VERHAGEN J.W.H.P. & VERBRUGGEN M. (2012) *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek versie 2.0.*

VAN RANST E. EN SYS C. (2000) *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*, Gent.

VERHAGEN, J.W.H.P., RENSINK E. & CROMBÉ PH. (2011) Optimale strategieën voor het opsporen van Steentijdvindplaatsen met behulp van booronderzoek. Een statistisch perspectief *(Rapportage Archeologische Monumentenzorg 197).*

VERHOEVEN, M., G.R. ELLENKAMP & D.M.G. KEIJERS *(*2010*), Een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart voor de gemeente Echt-Susteren.*

Websites:

dov.vlaanderen.be

klip.agiv.be

http://cai.onroerenderfgoed.be

http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1024695&param=inhoud&ref=search

http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1023317&param=inhoud&ref=search

https://geo.onroerenderfgoed.be/

https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten

https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus

https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/content/images/Code_van_Goede_Praktijk.pdf

https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/projects/downloads/Begrippenlijst_feb2013.pdf

https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/news/downloads/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf

www.cartesius.be

www.geopunt.be

www.onroerenderfgoed.be/assets/files/content/downloads/140915_LV_RWO_Brochure_regelgeving.pdf

https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/pdf/rekem26Qweb.pdf

https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121015

http://www.visitzutendaal.be/wp-content/uploads/geschiedenis-zutendaal.pdf

https://sites.google.com/site/gl2schansen/home/zutendaal/schans-in-de-daal

https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/158260

Neremweg 110 · B-3700 Tongeren • T +32(0) 12 22 52 50 • F +32(0) 12 77 00 34 • info@aron-online.be • www.aron-online.be